

skriningu. Politički uticaj Narodne skupštine na pravosuđe proizlazi već iz sastava VSS koji je definisan članom 153 Ustava Republike Srbije, i iz načina izbora sudija koji je definisan članom 154 Ustava. Izveštaj o skriningu ističe da sastav VSS treba izmeniti na način da barem polovinu njegovih članova biraju sudije odnosno tužioci između sebe.

Trenutno u VSS, koji ima 11 članova, osam izbornih članova bira Narodna skupština. U njegov sastav ulaze i predsednik Vrhovnog kasacionog suda, ministar nadležan za pravosuđe i predsednik nadležnog odbora Narodne skupštine kao članovi po položaju. Izborne članove čine šest sudija sa stalnom sudijskom funkcijom i dva ugledna i istaknuta pravnik s najmanje 15 godina iskustva u struci, od kojih je jedan advokat, a drugi profesor pravnog fakulteta (čl. 153). Osim za članove po položaju, mandat članova VSS traje pet godina.

Iz ovog proizlazi da Narodna skupština ima dominantan uticaj jer ona imenuje osam od jedanaest njegovih članova, dok i članove po funkciji imenuje posredno jer su oni prethodno izabrani (ministar pravosuđa, predsednik Vrhovnog kasacionog suda, predsednik Odbora za pravosuđe). Slična je situacija s imenovanjem Državnog veća tužilaca. Uticaj zakonodavne vlasti na izbor članova Državnog veća tužilaca i na izbor tužilaca i njihovih zamenika proizlaze iz odredbi članova 159 i 164

Ustava Republike Srbije. Nasuprot trenutnoj situaciji VSS i DVT treba da imaju pluralistički sastav bez uključivanja Narodne skupštine, sa najmanje pola članova koji predstavljaju različite nivoe pravosuđa. Izborne članove VSS i DVT treba da biraju članovi njihove profesije.

Ustav je zadržao princip stalnosti sudijske funkcije, ali je uveo pravilo da se pre prvog izbora na stalnu sudijsku funkciju lice bira na tri godine, a po isteku tri godine vrši se ponovo izbor, ovaj put doživotno. Izveštaj o skriningu navodi da se ova odredba mora preispitati i da je ovo predugački probni period za kandidate za sudije.

Problemi koji su se javili prilikom opšteg izbora sudija, koji je omogućen Ustavnim zakonom za sprovođenje Ustava, bili su predmet analize u izveštajima iz prethodnih godina. Ustavni sud je doneo čitav niz odluka kojima su kritike na račun postupka reizbora sudija u celini usvojene.

U prethodnom periodu jedan od najvećih izazova bila je reintegracija u pravosudni sistem oko 800 sudija i javnih tužilaca koji su vraćeni na funkciju na osnovu ove odluke Ustavnog suda.²⁴³ U roku od 60 dana, koji je odredio Ustavni sud, Visoki savet sudstva i Državno veće tužilaca su ponovo izabrali sve sudije i tužioce koji prethodno nisu bili reizabrani u njihove sudove i tužilaštva ili u sudove i tuži-laštva koji su ih u pogledu nadležnosti zamenili.

Vraćanje ovih sudija na funkciju sada je završeno, a otvorilo je mnoga pitanja među kojima je svakako najvažnije koji je bio smisao i cilj reforme pravosuđa.

Reforma pravosuđa nije bila potrebna samo zbog personalnih promena, ona je bila neophodna kako bi bio uspostavljen sistem koji i nekoliko godina kasnije ne deluje stabilno. Jedna od težih posledica loše sprovedene reforme je činjenica da su među onima koji su vraćeni na dužnost, kao i onima koju su tokom opšteg izbora ostali u